

4. Аржевітін С. М. Відплив капіталу з України: причини та шляхи подолання / С. М. Аржевітін // Вісник Національного банку України. — 2010. — № 1 — С. 3.

5. Береславська О. І. Ревальвація гривні: вплив на інфляційні процеси в Україні та рівень доларизації економіки // Вісник Національного банку України. — 2006. — № 2. — С. 20-24.

6. Голосенін І. О. Проблеми валютного кредитування та шляхи їх розв'язання / І. О. Голосенін // Фінансовий ринок України. — 2011. — № 11. — С. 8-10.

Мароха Ю. В.,

*студентка 5 курсу соціально-правового факультету,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ВЗАЄМОДІЯ РЕАЛЬНОГО І ФІНАНСОВОГО СЕКТОРІВ В УКРАЇНІ

У нормативно-правовій базі України відсутні акти, які б чітко визначали сутність та межі реального сектора економіки. Незважаючи на це, реальний сектор займає визначне місце в економічній політиці. У Щорічному посланні Президента України до Верховної Ради України у 2011 р. зазначається: «Пріоритетність державної політики економічного зростання та стимулювання розвитку реального сектору на основі його модернізації та оновлення основного капіталу обумовлює завдання використання фінансової системи як засобу розвитку економіки країни, виводить цілі та завдання фінансової політики держави поза межі фінансового сектору та подовжує їх часові горизонти» [1, С. 90].

На даний час актуальною є взаємодія реального та фінансового секторів економіки. Ефективність банківської системи, її здатність забезпечити економіку достатнім обсягом грошової маси, в значній мірі впливає на розвиток та функціонування реального сектора економіки.

Особливу роль відіграє кредитування, яке розширяє інвестиційні можливості підприємств, стимулює розвиток інноваційних технологій, дозволяє підприємству підтримувати рівень платоспроможності на достатньому рівні. Розміщуючи залучені кошти, включаючи їх до своїх активних операцій, банківська система здійснює перерозподіл ресурсів і формує структуру сукупного попиту.

Але в той же час неефективність банківської системи може призвести до занепаду вітчизняної економіки.

Реальний та банківський сектори пов'язані між собою системою кредитування та заощадження грошових ресурсів. Суб'єкти господарювання і домогосподарства із надлишками грошових ресурсів формують кредитну базу банків, яка, відповідно, виступає джерелом забезпечення суб'єктів реального сектора, що відчувають гостру потребу в ресурсах.

Доступ до фінансування на міжнародних ринках та стабільний приріст депозитів дозволили вітчизняним банкам значною мірою збільшити кредитування приватних і корпоративних клієнтів.

Фінансова криза 2008 р. висвітлила недосконалість банківської системи України, що позначилось на фінансовому становищі більшості українських підприємств та громадян.

У реальному секторі простояє чимало виробничих потужностей, різко погіршилася платіжна дисципліна, почастишали випадки розірвання контрактів. Унаслідок девальвації національної грошової одиниці на 58 % більшість підприємств реального сектору економіки отримали значні збитки. Лояльні вимоги до позичальників, прийняття на себе високих кредитних ризиків, спричинило стрімкий ріст кредиторської заборгованості. Це, водночас з впливом депозитів, спровокувало досить тяжкий стан банківської системи.

У собівартості виробництва більшості вітчизняної продукції закладені імпортні складові (газ, нафта та ін.) та відсотки по кредитах. Тому автоматично відпускні ціни в національній валюті різко зросли, це призвело до посилення інфляції та падіння промислового виробництва.

Останні дані свідчать про появу деяких ознак стабілізації вітчизняної економіки (промислове виробництво за 2012 р. зросло на 10 % у порівнянні з 2009-2010 рр.), вклади фізичних осіб збільшилися на 22 % до 257,6 млрд. грн., а юридичних — на 17 % до 135,7 млрд. грн., обсяг кредитного портфелю зріс лише на 0,5 %, проте кредитування юридичних осіб зросло на 5,3 %, а кредитний портфель у валюті скоротився на 2 %. За думкою експертів дана стабілізація нестійка, а вітчизняна економіка, а отже і взаємодія її секторів потребують серйозного реформування [2].

Проаналізувавши всі можливі канали банківського інвестування реального сектору можна відзначити, що на сьогодні однією з головних проблем розвитку української економіки є підвищен-

ня інвестиційної активності в секторі нефінансових корпорацій, оскільки переорієнтування лише банківського сектору недостатньо для економічного зростання.

Також можна виділити такі проблеми у взаємодії реального сектору економіки з банківським капіталом: недостатність довгострокового кредитування бізнесу; популяризація позик на поточні потреби підприємств; високі ризики для банківських установ; невеликий перелік кредитоспроможних підприємств тощо.

Також однією з проблем є те, що Україна має низький рівень інвестиційної привабливості у іноземних інвесторів до українського бізнесу. Українські банки зацікавлені в кредитуванні реального сектору, але за вищевказаних умов та в умовах недостатності обігових коштів, не можуть здійснювати такого роду діяльність відповідно існуючому попиту на дані послуги.

Аналіз взаємодії банківського та реального секторів економіки підтвердив їх тісний зв'язок. Незважаючи на позитивні тенденції розвитку взаємовідносин кредитування між банківськими фінансовими установами та реальним сектором економіки протягом останнього десятиріччя, низька частка кредитування капітальних інвестицій промислових підприємств, навіть у порівнянні з сусідніми країнами СНД, високі відсоткові ставки, короткотерміновість більшості позик та їх валютна складова свідчать про наявність значної відірваності фінансового сектору від потреб реального.

Для удосконалення відносин між банками і підприємствами необхідно, на самперед, знизити відсоткові ставки або встановити гнучкі ставки для підприємств, установ, організацій. Також, на нашу думку, відіграє важливе значення процедура оцінки платоспроможності. Для кращої взаємодії підприємств, установ та організацій з банками вона має бути більш простою та прозорою.

Література

1. Модернізація України — наш стратегічний вибір: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України — К., 2011. — 416 с.
2. С начала 2010 г. объемы выдачи банковских ссуд корпоративным клиентам увеличивались, населению — сокращались [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.business.ua/articles/money/S_nachala_g_obemy_vydachi_bankovskih_ssud_korporativnym_klientam_uvelichivalis_naseleniyu_sokraschalis-7032/.
3. Семенов А. Ю. Взаємодія банківського і реального секторів економіки України: основні тенденції / А. Ю. Семенов. — Финансы, учет, банки. — Вып. 1(16). — 2010. — 181 с.